

# Tribuna Nouă

REDACTIA SI ADMINISTRATIJA: Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”

INSERTII se primesc dupa tarif in Administratiia ziarului si la toate agentii de publicitate.

Abonamente:

Pe un an . 780 Lei  
Pe 1/2 an . 390 Lei  
Pe 1/4 an . 195 Lei

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL  
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

## Lecțiuni de politeță

- In jurul „anchetelor” intelectualilor bolșevici -  
Arad, 23 Nov.

Se lămurește tot mai mult o nouă latură a campaniei anti-românești în streinătate. Cine o duce și cum se duce această campanie, e un lucru cunoscut de toată lumea. S'au înfrățit resentimentele revanșardei ale irredentei maghiare cu ura feroce a agitatorilor bolșevici cari urmăresc prăbușirea zăgazului pe care-l constituie România împotriva valurilor turburi și nimicitoare ale sovietelor roșii dela Moscova. De vreme îndelungată nimic nu este neglijat pentru, în judecata lumii civilizate țara noastră să fie izolată ca un rețornament reacționar provocator, care amenință, prin acte de tiranie îndreptate împotriva reprezentanților, „spiritului democratic”, să năruiască ea, România, pacea lumii.

Această campanie susținută, dusă cu toate mijloacele puse la dispoziție de cei interesați, n'a putut înșela însă asupra realei ei valori, decât pe naivii cari mai cred încă în intențiunile cinșite ale așa zisei democrații. Adevărații oameni de stat din țările Apusului nu pot confunda însă eforturile pe cari autoritățile românești le fac pentru apărarea ordinii stabilite și nici sacrificiile pe cari situația geografică le impune României, pentru o cauză care, dacă nu este a bolșevismului este a tuturor celorlalte țări, cu terorismul reacționar sub eticheta cărui este prezentată acțiunea de conservare a statului nostru.

Ofensiva împotriva României se duce după toate regulile tactice. După campania calomnioasă susținută o vreme ca o pregătire de artilerie, au început să se semnaleze vizitele în țara noastră ale așa zivilor soli sau „inspectori” ai umanității, vizite de fașurate în condițiuni menite să știrbească din prestigiu și demnitatea suveranității Statului român. Nu este nevoie să-i numim. Oameni suspectați și ținuți la carantină morală în țara lor de origină, au sosit la noi cu ideea precumpuțată de a înțelii, după plecarea lor, atacurile mișelești împotriva țării a cărei răbdare le punea la dispoziție toate mijloacele de a-și da seama de adevărata stare de lucruri, mai ales în Basarabia, provincia favorită și obiectul de delicată atențiune și duioșie al preocupărilor democratice.

Un caz tipic e acela al scriitorului francez post-belic Henry Barbusse. După ce iscălește un protest violent împotriva României, acest om care n'a avut și n'are nici în clin nici în manecă cu țara noastră, vine să se convingă dacă cele semne de el sunt sau nu adevărate. Față de acest gest pe care-l repugnă și logica cea mai simplă și simțul estetic pe care trebuie să-l cerem dela cei cari se pretind oameni de lere și cea mai elementară delicateță, — guvernul român a răspuns cu toată fina ironie pe care o comporta situația falsă în care se punea agentul democrației internaționalei a III-a: i s'a dat prilejul să se lupte cu propria-i constiință. Reprezentanții guvernului român nu aveau nimic de cerut dela un om care datorește propagandei avarh ce toată situația de „scriitor” și tot pretinsul bagaj de intelectualitate și de talent care i se atribuie.

Pe această chestiune s'a făcut, firește, și politică internă. Le-a fost foarte ușor ziarelor de opoziție să se năpustească asupra guvernului în

numele demnității românești ultragiutate. Și totuș sensul gestului guvernului și al declarațiilor ministeriale pline, la adresa dlui Henry Barbusse și în ciuda dășle, de toată eleganta politeță galică, este categoric. Ne facem o plăcere să reproducem cuvintele dlui ministru I. G. Duca, care ascund păreri și declarațiuni ferme asupra tentativelor de amestec în conducerea internă a Statului român:

Nici unul dintre noi nu este necunosător al părerilor politice ale acestui *distins scriitor francez*, nici unul dintre noi nu crede că este bine și că este logic ca cineva să încalcească proteste violente în contra faptelor care s'ar petrece în România și să vie pe urmă să vadă, dacă în adevăr acele fapte sunt reale sau ireale, fiindcă incontestabil, că imparțialitatea unui om, care și vrea pe urmă să le ancheteze s'a rostii deja asupra chestiunilor poate fi supusă oricărei suspiciuni (aprobări pe băncile majorității).

Deosemena nici unul dintre noi nu ignorează, că în această afacere ca și în multe altele este o întreagă acțiune bolșevică, care se exercită și că multe persoane, care vin aici ca să viziteze România, de fapt, vin aici cu totul cu alte intențiuni. Guvernul a socotit însă că având în vedere înalta personalitate literară a dlui Henry Barbusse și dorința pe care dăa o manifestată de a se conștata, dacă într'adevăr ou a comis un act de nedreptate față de țara noastră, încalind acel protest, se va face lumină în conștiința dășle, evenimentele se vor dovedi dacă am avut dreptate sau nu, dar în orice caz, un lucru vreau să se știe, că în nici un caz și sub nici o formă, guvernul nu va putea admite să se continue o campanie de anchetări împotriva acestui Stat, din partea nimășui și mai puțin încă din partea internaționalei a treia.

Ce alt răspuns mai demn se putea da din partea unui demnitar cu răspundere căruia i se pretinde și calumul necesar și neînduplecata datorință de a apăra prestigiul țării, în fața inursiunilor inconștiente ale „intelectualității” bolșevismului?

Care om politic român n'ar semna aceste declarațiuni și forma lor indulgentă perfect adequată situației unui personaj care n'avea absolut nici-o cădere să facă demersul pe care și l-a asumat? Gestul trimisului internaționalei a III-a nu putea

să aibă decât două răspunsuri: acela care îl va primi — după cum reiese din declarația ministerială — orice nouă tentativă de a se face „anchete” împotriva României. Se va pricepe, unde trebuie această ultimă lecțiune de politeță?

### NOTE

## Ofensiva abecedarului

Arad, 23 Nov.

Am mai avut prilejul să arătăm, în coloanele ziarului nostru, că toate preocupările pentru cât mai grabnică ridicare a nivelului cultural al poporului nostru, se reduc deocamdată, în lumina posibilităților practice, la o ofensivă a abecedarului. Acest lucru a fost înțeles și de vechea societate culturală „Astra” din Ardeal, care cu munca ei tăcută și modestă aduce o contribuție pozitivă la opera de luminare a poporului.

Între atele Asociațiunii culturale „Astra”, distribuie, în cadrele sale bugetare, și pentru anul școl. 1925/26: a) un număr oarecare de Abecedare pe seama neștiutorilor de carte adulți, lipsiți de mijloace, care vor să învețe carte în cursul acestui an școlar; b) 30 premii de câte Lei 2000 — acelor preoți și învățători, care se vor distinge prin instruirea unui număr mai mare de analfabeți, îndeosebi în vârstă de peste 18 ani, în cursuri aranjate anume pentru acest scop.

Consuștarea succesului obținut, în cetit, scris și socotit, în aceste cursuri, se face în modul următor:

1. La încheierea cursului se va face un examen în fața președintelui despărț. „Asociațiunii”, sau a președintelui cercului cultural al acestuia din comuna respectivă, care va raporta comitetului central despre decursul și rezultatul examenului, care va fi public.

De dorit ar fi ca, după terminarea examenului, cel examinat să se producă și cu declamări și cântări.

2. Instrucătorul va face înainte de examen o consemnare a celor ce au fost însușiți la curs, dimpreună cu acele ce au urmat cursul până la sfârșit. În această consemnare, se va indica: a) numele elevului; b) vârstă (bărbat-femeie); c) progresul general ce l-a obținut la examen (a învățat a ceti, a scris, a socotit, pe deplin sau numai în parte, a știut carte mai înainte etc.).

3. Comitetul central pune grațios la dispoziția fiecărui președinte de despărțământ sau de cerc cultural, care va prezida examenul, câte 5 broșuri potrivite din biblioteca populară, pentru premierea celor mai vrednici 5 elevi ai fiecărui curs.

Consemnarea sus arătată se va înainta după examen comitetului central, cu eventuale recomandare pentru premiere.

Credem că inițiativa Asociațiunii va aduce rezultate efective și că aceste rezultate vor constitui încă un titlu de merit pentru vechea societate culturală.

Charles Baudelaire

## Cugetări și paradoxe

(3)

În orice mare doliu național e o istovire a pulsului obștesc, o înnoptare a minții, o asemenea unei eclipse de soare, — imagine de-o clipă a sfârșitului lumii.

În orice schimbare e ceva infam și plăcut totodată, ceva de necredință și de nouitate. Aceasta e destul ca să explice Revoluția Franceză.

Imaginația este darul cel mai științific dintre forțele sufletesti, pentru că numai prin el putem prințe analogia universală, sau, ceea ce — în misticism — se numește coeșcență.

În fiecare cuvânt e ceva sfânt care ne oprește să facem din el un joc de cuvinte. A mânu cu dibăcie o limbă, e un fel de vrăjitorie evocatoare. Numai atunci culoarea vorbește ca o voce adâncă și vibrantă! monumentale cresc, conturându-se pe fondul zărei; animalele și plantele — solii Uilului și ai Răului — își articulează grimasa lor nechivocă; parfumul deșteaptă gândirea și amintirile — corespondențe; iar pasiunea murmură.

În zămisirea oricărei cugetări sublime e o tremurare care se resimte în creierul mic.

În avântul scriitorilor tineri ca și în avântul tineretii fizice, e o frumusețe drăcească, misterioasă, care te face să le erți multe curusuri.

În orice om și în fiecare clipă sunt două avânturi în același timp: unul spre Dumnezeu, altul spre Satan.

În anumite stări sufletesti aproape supra-naturale, înțelesul adânc al vieții isvorăște întreg din spectacolul pe care îl avem înaintea noastră, ori cât de obișnuit ar fi. El intrupează simbolul acestui înțeleș.

În fiecare scriitor strălucște cu o putere mai vie sau mai potolită o fiică principală.

Chateaubriand a cântat durerosă glorie a melancoliei și a urâtului. Victor Hugo mare, teribil, nemărginit ca o creație mistică, ciclopean, ca să ne exprimăm astfel — înfășiează puterea elementelor naturii și armonioasă lor luptă. Balzac — mare, înfricoșător și tot pe atât de complex — intrupează monstrul unei civilizații și toate luptele, toate ambițiile și toate îndărjirile ei. Gautier e dragostea închinată numai și numai frumuseții cu toate nuanțele lui, în graiul cel mai potrivit.

În materie de artă, mărturisesc: că nu

## Manoperile Ungariei

- Conducătorii dela Pesta cred că pot zădărnici consecințele pactului -

Tot mai mult se deășește că, lipsită de simțul realităților Ungaria e o țară care nu e mulțumită cu nimic, care trăiește ca un anshronism în mijlocul Europei, apăsând poporul, creând o atmosferă de ură neputincioasă și de agitație continuă în centrul Europei.

Tratatul dela Locarno a dat lovitura de moarte Ungariei oligarhice. Toate speranțele într'un războiu european de pe urma cărui Ungaria să și refacă granițele „istorice” s'au dus, iar magnații cari înșeau poporul maghiar cu visuri de reconstituire na și mai au sicut un rost în viața țării vecine.

Pacea între națiuni și respingerea spectrului războinic, înșeamnă limpezirea situației europene și condamnarea ori cărei politice de revanșă.

Tratatele au fost înfruite și situația Europei de nedruncinat. Când toate marile națiuni, mici și mijlocii s'au declarat pentru Locarno, neputința miciei Ungării și enervarea ei pare ridicolă.

Un articol de fond datorit Contelui Apponyi, și intitulat „Locarno și desarmarea”, din 15 Noemvrie, 1925, afirmă că nici relativul calm provocat de Conferința dela Locarno nu va asigura pacea Europei până ce toate Statele nu vor desarma în același măsură!

„Acest pact care înșeamnă triumful tezei engleze, în locul pactului general condiționat de desarmarea generală a dlui Herriot-Macdonald nu va putea fi repetat în întreaga Europă Centrală și Orientală, căci nu-mi pot închipui de pildă cum să garanteze Ungaria unele teritorii sfășiate din carnea sa vie.

Ni se poate cere în interesul păcii, să nu întreprindem nici o acțiune armată pentru schimbarea insuportabilei situațiuni, dar nu și ca să semnăm un tratat special prin care să garantăm o posesiune nedreaptă.

De altfel Ungaria nu are nici o grabă să se încheie asemenea tratate. Și apoi obligațiunile ce și le-au luat toate Statele Ligei Națiunilor, precum și gruparea forțelor, așa cum o vedem în aceste părți ale Europei sunt absolut de ajuns pentru a da învingătorilor și aliaților lor o siguranță absolută.

Dacă se poate plânge cine va de o siguranță defectuoasă și lipsă de garanție, apoi acestea nu pot fi decât Statele învinsse, cari nu văd garanția decât în dezarmarea egală!

Pentru a se înarma atât de puternic, Statele Micii Înțelegeri nu pot avea nici măcar scuza pe care o are Franța, de a fi mai puțin populată ca adversarul său, căci fie-care din ele au o populație de două ori mai mare decât cea a Ungariei mutilate.

Constat dar că problema siguranței a fost rezolvată în mod practic la Locarno. Să mai înșești și asupra încheerii unor pacte locale

și să condiționezi dezarmarea generală de realizarea lor, nu este decât o teoretică filozofare de amatori.

Dacă vom serios aceste lucruri, atunci nici din punctul de vedere al corelațiunii dintre ele numai este nici o piedică de a le înfrății și de a se achita prin această datoria de onoare ce am contactat-o — în această privință — Statele învingătoare prin tratatele de pace și prin pactul Ligei Națiunilor.

„Cât pentru problema rusă aceasta nu e susceptibilă de a rezolvi nici prin protocol nici prin pactele locale, deși trebuie să admitem că în privința dezarmării merită consideratiile speciale Statele învinsse cu această țară.

„Insist dar cu toată energia că, fără rezolvirea problemei dezarmării importanța istorică a pactului dela Locarno n'ar avea înșmănată.”

Aceste manopere ale Ungariei pentru dezarmare — când ea se înarmează până în dinți pe ascuns — nu au nici o valoare. Niciodată țările învingătoare nu vor dezarma dacă lupii în piele de oie nu și vor lepăda masa ipocrită pentru a deveni niște animale pacifice. Când atmosfera generală a Europei se va înșenina atunci, desigur, că toți vor dezarma și se vor crea acele dorite state-unite ale Europei.

## Situația Românilor din Ungaria

Părințele Boghevicli dela capela românească din Budapeșta a trimis un alarmant raport episcopiei din Arad, arătând situația lamentabilă a școlilor și bisericilor românești aflătoare pe teritoriul maghiar.

Școlile românești au fost transformate în adăposturi pentru refugiații din Ardeal iar bisericile închise în timp ce bisericile sârbești funcționează neopărate.

Toți învățătorii au părășit școala iar dia 20 preoți numai trei pot să slujească.

Au fost închise de autoritățile maghiare sub diferite pretexte 32 biserici lăsându-se 18 proștii fără case de rugăciune.

Cel 50.000 de Români cari au șoli confessionale și biserici clădite de ei suț scoși de sub acutul oricărei legi și al tuturor dispozițiunilor categorice dela tratatele de pace.

## Generalul Ludendorff contra mareșalului Hindenburg

Într'un articol din org-nul lui Hetler „Voelkischer Beobachter” generalul Ludendorff atacă pe președintele Hindenburg fiindcă a sașionat pactul dela Locarno. Ludendorff invită se Hindenburg să demisioneze sau să lupte — ca președinte al Reichului — împotriva pactului dela Locarno.

urăsc excesivul; dimpotrivă moderația nu mi-a părut niciodată semnul unei firi artistice puternice.

Îmi plac aceste isbucniri de sănătate, aceste revărsări de viață care se încrustează în operă ca smoala aprinsă în pământul unui vulcan, și care, în viața zilnică, înșeamnă adesea faze, plină de desfătări, urmând unei mreze crize morale sau psihice.

În literatură ca și în morală, e tot atât de prim-dios pe cât e de glorioș, să fii delicat. Cu cât suntem mai nobili cu atât suntem mai siguri.

Înțeleg să părășești o cauză pentru ispită de a și ce vei încerca servind alta.

Încercă să micșorez toate supărările mele print'o muncă regulată. Când voin isbuti voin fi cel mai mândru și cel mai liniștit dintre toți oamenii, voin fi salvat.

Înțeleg tu acum de ce în mijlocul dezolantei singurătăți care mă împresoară, am pătruns așa de adânc genul lui Edgar Poe, și de ce i am zugrăvit așa de bine înfricoșata lui viață?

În muzică, în pictură și chiar în poezie, care e totuși cea mai complexă dintre arte, se află totdeauna o lacună, pe care închipuirea auditorului o întregeste.

Îubirea vrea să sfărșime hotarele-i proprii, să se topească cu victima, precum învingă-

torul cu învișul și cu toate acestea să păstreze drepturi de cuceritor.

Între unele femei și panglica Legiunii de Onoare e o asemănare: nu-ți mai plac pentru că s'au murdărit în contact cu unui oamnei.

În iubire, ca și aproape în toate afaceriile omenești, înțelegerea orientează se dătoarește unui cuvânt cu două înțelesuri. Acest cuvânt e plăcerea. Bărbatul strigă: O, Ingerul meu! Femeia suspină: M-mă, mamă! Și acești doi înbecii suat încredințați, că dau același concert.

Îubirea se asemănă cu o tortură sau cu o operație chirurgicală. Dar această idee poate fi adăncită până la durerea cea mai amară. Chiar atunci când cei doi amanți ar fi foarte îndrăgostiți și plini de dorinți reciproce, unul din ei va fi mai liniștit sau mai puțin entuziasat. Ac-la sau a-ee este chirurgul sau călăul; celalalt: subiectul, victima. Ași auzit acele suspine — prelușile unei tragedii dezonorante — acele gemete, acele țipete, acele sughituri. Cine nu le-a roștit, cine nu le-a smuls fără să ne putem împotrivi? Acei ochi de somnambul, acele membre ai căror mușchi se umflă și se încordează ca sub acțiunea unei pile galvanice, — ca fenomene, desigur că sunt mai grave, mai stranii decât exemple pe care ni le dă beția, deirul, opul în cele mai funeste rezultate. Și istă că pe chipul omeșec — pe care Ovidiu îl credea anume făcut ca să oglindărească stătele — nu mai poți

MINISTERUL JUSTITIEI

Comisiunea de Naturalizari.

—OO—

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința aceluia care ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Ministru,

Subsemnatul, dorind a deveni cetățean român înainte următoarele acte:

Declarațiunea că doresc a deveni cetățean român. Un certificat dela Poliția Arad că dela 24 Martie 1924 și până astăzi nu am fost condamnat. Idem dela Parchetul tribunalului Arad. Pașaportul meu No. 299770.

Binevoii a recunoaște că fiind om bătrân și suferind și sunt întreținut de o fiică a mea în Arad dela data de 24 Martie 1924 de când am venit dela Budapesta. (2089)

Cu respect

JOSEF KANTER

Arad, Str. Aurel Vlaicu 23—25

Arhitect diplomat T. CIORAN

construiește edificii publice, particulare și stabilimente industriale. Execută tot felul de renovări și reparații. (1341)

Birot: Strada Românilor Nr. 7.

Dacă voiiți a vă prevedea cu ghetete bune și efine.

**JUSTIN OLARIU & Co.**  
în Arad, Bulv. Regele Ferdinand (fost Boros Béni tér) 47, care ține depozitate ghetete propriu confecționate. (1998)  
Cel mai bun desinfecant! (1670)

**Cel mai frumos cadou de Crăciun** e o înmărire de fotografii pe preț de **BRAUN** Arad, Calea Banatului No. 3. Asortiment bogat de tablouri pentru vânzare. (2046)

Publicațiune.

Cu onoare avizez Primăriile că confecționez haine din lână pt. sergenți și poliști după măsurile pe prețurile următoare: (2060)

Haine de iarnă pentru sergenți Lei 2150  
Palton de iarnă pentru sergenți „ 2250  
Capela de iarnă pentru sergenți „ 150

Firma mea de mai mulți ani e cunoscută ca solidă și de servire punctuală. Rog Primăriile să binevoiască a mă însărcina cu comenzi, cu stimă

Muzsai.

**Pește proaspăt au sosit la SAMUIL ROSEN-BACH** prăvălie de pește Arad, Piața Plevnei (f. Arpad-tér) No. 5. (2069)

Cant spre cumpărare de urgent una

CASSA (Wertheim)

Adresa la Administrația ziarului.

Reclama e sufletul comerțului

Congresul partidului poporului

În sala „Dacia“ din București a început Duminică dimineața congresul anual al organizațiilor partidului poporului.

A prezidat d. general Averescu. S'a procedat la constituirea birourilor, după care s'a intrat în ordinea de zi.

D. prof. Petrovici a făcut un raport asupra luptei de clasă analizând partidele de clasă din România: partidele socialist și țărănesc.

Partidul poporului este adversar al luptei de clasă, el detorând succesul său tocmai păturii țărănci.

Oratorul a arătat apoi că este contra unui guvern de clasă, întru cât guvernul trebuie să lăbrază șeze interesele țării întregi, sau cel puțin ale majorității.

D. M. Manolescu a făcut un referat asupra impozitelor în România.

Oratorul a arătat că prosperitatea clasei țărănci aduce avantaj economiei naționale. La noi apăsarea fiscală este mai mică decât în toate țările lumii, și s'ar putea totuși suprima impozitul global pentru veniturile mai mici de o sută de mii lei.

Veniturile capitalului mobilier sunt la noi excesiv impuse, iar impozitul agricol dă un venit de patru ori mai mic decât ar trebui să fie în cazul unei aplicări juste a legii.

Oratorul și-a încheiat referatul cu o critică emănândă a tuturor categoriilor de impozite.

D. Andrei Cortescu preconizează în materia de buget un echilibru perfect între venituri și cheltuieli, cu un mic excedent pentru nevoi extraordinare.

Dintr'o comparație făcută între bugetele de după războiu, oratorul a încheiat arătând că viața s'a scumpit de 40 ori și că n'ar intra într'un guvern. care ar înțelege să salarizeze prost pe funcționari.

D. M. Manolescu a spus apoi că nu trebuie să alergăm după aur cu orice preț.

Întâi să se încerce, prin toate mijloacele stabilizarea hârtiei monedă — o soluție care s'a dovedit posibilă — și numai după epuizarea acestor mijloace să urcăm calvarul revalorizării.

La orele 3 și jumătate d. a. dl general Averescu a redeclusă d'abaterile congresului.

S'a continuat discutarea ordinei de zi. Dl general G. Valeanu, fost ministru al comunicațiilor, s'a ocupat în referatul său despre problema căilor ferate.

D. M. Manolescu a spus că a întocmit bugete nesigure, cu complexa neglijare a realităților exprimând părerea că lipsurile necesare investițiilor instituțiilor statului s'ar face pe cale de împrumuturi.

Dl general Valeanu și-a încheiat referatul propunând o înzestrare completă a căilor ferate spre a se pune capăt astfel crizei transporturilor.

Dl Al. Otețelșanu se ocupă de daunele suferite de particularii cari însumează 5500 milioane lei aur și bilită după prețul de cost numai pentru vechiul regat.

Pentru Ardeal și Buovina pagubele se stabilesc acum; iar în Basarabia nici n'au început lucrările.

D. M. Manolescu a discutat apoi chestiunea dacă dăunatul are un drept de despăgubire din partea statului, propunându-se pentru o răspundere a statului către dăunatul bazată pe principiul solidarității.

Dl Otețelșanu expune fazele prin cari a trecut chestiunea despăgubirilor în țara noastră. Legea votată de parlamentul din 1918

citi decât expresiunea unei cruzimi nebune, care se stinge într'un fel de moarte. Căci desigur, aş săvârși un scrijelig numind extaz, acest fel de nimicire.

— Spăimântător jo!, în care unul din jucători trebuie să piardă conduerea regatului său.

Odată, în fața mea, s'a întrebat în ce constă cea mai mare plăcere a iubirii. Cineva răspunde foarte natural: a poezia și altul: a te da. — Cel dintâi, cu alte cuvinte, spunea: voluptatea mândriei și celălalt: voluptatea iubirii. În sfârșit se găsi un verușinat utopist care răspunde că cea mai mare plăcere a iubirii e să crezi cetățeni pentru patrie. Ea și spun: singura și su prima voluptate a iubirii zace în siguranța de a face rău. Și bărbatul și femeia știu, de când se nasc, că în dorere e toată voluptatea.

Iubirea poate să isvorească dintr'un sentiment generos: plăcerea de a se prostria, dar peste puțin e falsificat de dorința de-a stăpâni.

În dragoste ca și în literatura simpatțiile sunt involuntare.

Adevăratele simpatii sunt minunate cîci ele sunt doi în unul, — falsele, sunt de neșuferit căci nu fac decât în aparență unul.

n'a putut fi aplicată, fiind anulată printr'un decret. Alt decret ne-a readus la starea dinaintea războiului.

Abia parlamentul dlui general Averescu a votat o lege, însă nici aceasta nu recunoaște fățiș dreptal la despăgubire al dăunatului.

Dl Otețelșanu, continuând, a arătat că sumele acordate de stat sunt derizorii. Lucrul se explică prin aceea că statul nostru a ieșit sărăcit din război cum și prin faptul că statul n'a primit nimic dela foștii inamici.

Guvernul de mâine al partidului poporului — a încheiat dl. Otețelșanu — va face dreptate și dăunătorilor de război fără ca finanțele țării să se resentă prea mult prin această operație. Se deoparte se vor înscrie în buget sume mai mari, iar pe de alta se va calcula și dăunătorilor particulari o cotă din încasările României asupra despăgubirilor generale.

D. prof. dr. Obreja, primul-raportor, a făcut o critică documentată organizării de azi a sănătății publice, pe care o găsește rea, pănedeaparte din neglijența guvernanților, pe de alta din lipsa de continuitate, citând diferitele faze prin care a trecut organizarea sănătății publice numai sub guvernarea liberală.

Cu date statistice, dea a documentat scăderea îngrijitoare a natalității și creșterea mortalității în special în lumea sătească — speranțele de regenerare a neamului nostru.

În încheiere, dl. prof. Obreja a expus punctul de vedere al partidului poporului în chestiunea sanitară.

D. dr. Ștefan Wayas, fost deputat, a criticat deasemenea organizația sanitară a țării care a fost concepută de sus în jos, în loc de a se fi făcut de jos în sus. Apoi, toată atenția este acordată centrului, neglijându-se complet periferiile — ceace face pe d. dr. Wayas să ceară desființarea regiunilor sanitare, cari sunt un fel de „părți sedentare“.

Încheindu și referatul, d. dr. Wayas a propus o serie de îmbunătățiri.

D. dr. PILESCU, fost deputat susține că politica sanitară este tot atât de importantă ca și politica economică sau cea financiară.

D. M. Manolescu a propus ca asistența să fie organizată pe baze mutuale, pentru a se ușura statul.

D. general Averescu a citit apoi o moțiune, care a fost votată de congres cu aclamații.

Prin acea moțiune, care va fi supusă și întinerii de azi și apoi regelui, partidul poporului cere imediată plecare dela putere a liberatorilor, a căror guvernare nu mai poate continua, încredinșarea frânelor țării pa tîndului poporului care în precedenta guvernare a avut, poate, unele pete, dar a avut și multe puncte luminoase.

Moțiunea sfătuește Coroana să nu încredinșeze puterea partidelor din opoziție ce și zice pe nedrept unită, sau partidelor ce o formează, izolată, că în acest lucru ar putea aduce țara într'o situație tot atât de grea ca cea din 1920.

Congresul a fost apoi declarat închis.

Azi dimineață va avea loc la „Dacia“ o întrunire publică, la care va lua cuvântul d. general Averescu și alți fruntași ai partidului.

credeți că nu rănește inima dușmanului, fără să mai amintim că poate să rănească pe unul din martorii luptri.

În sufletul fiecăruia există plăcerea nestrămutată de a se prostria, ceace ne arată că omul are groază de singurătate. Vrea să fie dot. Omul de g-niu vrea să fie unal, deci singur. Gloria însemnă a rămâne unal.

Această groază de singurătate, nevoie de a-ți uita eul în brațele unei femei, o numire într'un mod nobil: nevoa de-a iubi.

În legătură cu somnul — aventură sinistra, pe care o repetăm în fiecare seară — putem spune că oamenii se culcă ziuic cu o nepăsare, cu o îndrăzneală care ar părea inexplicabilă, dacă n'am ști că decurge din ignorarea pericolului.

În fiecare clipă suntem sfârâmați de ideea că timpul trece. În două chipuri putem scăpa de acest vis urât: prin plăcere și prin muncă. Munca ne interesează. Plăcerea ne istește. Cu cât ne absorbe una cu atât ni-e silă de cealaltă.

Însușirea de a răspunde cerințelor fiecărui minut, cu un cuvânt punctualitatea, trebuie neapărat să-și găsească răsplata.

Ideea pe care omul și-o face despre frumos se imprimă în toată ființa lui, li motoarele sau li îndreaptă haine, li rotunșește sau li alinază gestul și — cu timpul — li schimbă chiar trăsăturile chipului. Omul sfârșește prin a fi ceace a voit să fie.

În afară de începuturile vieții unei națiuni, când poezia este în acelaș timp expresia sufletului și reperoriul cunoștințelor

Artistice -- Culturale

TEBAIDA

Tragedie în 5 acte

De VICTOR EFTIMIU

În sfârșit ne-a fost dat să asistăm și la reprezentarea primului „mare succes“ al stagiunii trecute dela Naționalul din București. „Tebaida“ dlui Eftimiu era o piesă menită să facă „epocă“ în teatrul românesc. În București a avut anul trecut peste 50 de reprezentări. Anul acesta trei teatre naționale din țară și-au însușurat stagiunea cu ea. Ua turau oficial o plimbă prin toate orașele din țară, autorul nu se mătumește numai cu aclamațiile Capitalei. A adus o și la noi. Am văzut-o! Este cel mai slab spectacol pe care ni l-a oferit vreo dată o trupă de teatru în turneu. Când am vorbit despre „Bizantz“ ne-am putut pistra obiectivitatea. De data aceasta nu ne putem stăvili sentimentul.

Subiectul piesei este pe de-ntregul împrumutat. Deschideți „Antigona“ (Bibl. Românească, 1908) și-ți veți găsi în introducere traducătorului. Caracterile personajilor sunt bajocorite. Sofocles concretizare în Antigona — iubirea; în Creon — tirania; în Polinikes și Eteokles — ura înversunată. Dl Eftimiu face din Antigona o profetășă cu primă de așurare ciușată. din Creon — un criminal ordinar (e drept că la aceasia a contribuit și fantazie interpretului); din cei doi frați — niște gladiatori.

La Sofocles singurul profet era Tiresias. Dl Eftimiu explicită tema și — îmbrăcat în atreale Pitiei — profetează prin gura tuturor personajilor sale în versuri ca acestea: „... Alint,

Lumină, brațe albe ce se deschid, naiadă Sirenă, și vestală (!), fronton de Colonnada Cu fruntea coronată sub cerul tău etern(?)“

Înalță-te, Atenă! D. stiezele se-astern (!!) a căror frenetică beție de cuvinte care nu spun nimic, ar figura cu cinste printre mostrele adunate de Maiorescu acum o jumătate de veac.

Vreți să vedeți cum fabrică dl Eftimiu versuri? Ascultați:

„Athena e! Athena! Cetatea lui Tezeu Victorie! Athena! Phoibos, mările zeu, Ath-na! Dionysos! O zei mările vouă Oedipus, tată, Rege...“ etc., (act I).

„... Nefericire mic: Nefericire vouă! Și Thebei, tutuora, nefericire nouă!“ (act. II)

Sau, poate, vreți să prindeți sensul unor versuri similare? Înlăturăți ritmul și cetiți:

„... C-tate nouă, te văd în veauri viitoare! Înălți o sărbătoare pe cel mai trist din [oameni]!“ (act. I)

O sărbătoare înălțată (sic!) pe cel mai trist om! Sau:

„Din lacrimile sale ne dăruiește nouă Fântâni de viață nouă și temple de-ar [monie.“

Temple de armonie dăruite... din lacrimi!

Afară de această versificație costelivă cu care flagelează memoria lui Sofocles, dl Eftimiu mai aduce încă ceva original: fiorul tragic. Și pentru că versurile sale nu l puteau realiza în acțiune și conflict, fiericul autor descoperă un procedeu nou: urletul! Antigona-urle, H.mena-urle, Polinikes și Eteokles-

urle, bărbatul și femeia din multime urle, Creon, cel puțin, a turbat cu totul! Pe toate gamele și în toate tonurile, dela început și până în sfârșit — un urlet, prelung și sfârșietor... Aceștia să fie fiorii tragediei antice? Leii și tigrii circului Kludski ne-au înfiorat ceva mai omeneste și drevorii ne-au smuls o admiratie profundă și cinștită. Dl Eftimiu ne îndigiează, iar cei cari îl tătălază cu ludele, te inspiră compătimize.

Dar nevrednicia spectacolului nu s'a oprit aici.

Am spus cu prilejul reprezentării „Bizantzului“ — și Tebaida ne-a confirmat în totul observațiile — că piesele spectaculoase de azi nu se pot susține decât prin procedeele exterioare (montaj, figurație etc.) Ori, aceste bagaje neputându-se purta din oraș în oraș în turneuri de luni de zile, reprezentarea unor astfel de piese este dinainte condamnată.

Decorul? Exact acelaș decor pe care l-am văzut la revistele lui Tânase. Tragedia Antigonei și... „Când își văd dracul coad!“

Rechizita? Cu acelaș coif ni se prezintă și regele Polinikes și soldatul de gardă.

Figurația? Autorul ne vorbește despre o mulțime care „Calcă pe treptele palatului... geme. Trec oamenii purtând pe umeri cadavrele celor morți de ciușă.“

N'am văzut nici o traptă și nici urmă de păst. Morții despre care se spune că erau duși pe umeri: un sac cu bileaure, trântit în mijlocul scenei. (Îi mai lipsea un băț în vârful crușia să stea o piacardă cu inscripția: moții!

Mulțimea care... geme? Ostașii? Generalii?

Patru soldați din cetate, îmbrăcați pentru circumstanță, cu bărbile mai mari decât ei, încremențiți cu niște cupe în mână și cu ochii pironiți la cele două actrițe care constituiau... figurația feminină.

Și acestor patru soldați nenorociți, Creon li se adresează patetic: — „Bărbați din Cadmos! Voi

Copil mei — prieteni — luminați și bui [erol...“

Unde a rămas alaiul funerar care l-a dus la groapă pe Eteokles? Pe afiș și în imaginația autorului. Uade au fost generalii pe cari Eteokles li trimitea — strigându-i pe nume să apere porțile? Pe scena nu i-am văzut. La culise nu erau... Nu camva Eteokles dă ordine ofițerilor superiori din sală?

Dur fanfarele care însoțeau plecarea ficăruia? Dece cu ne-ai dat, domnule, receptor receptoare radiofonice — să le muzică și-lă!

Hotărât lucru: reprezentația de joi seara a fost o bătaie de joc.

Dupăce l-a masacrat și buzunărit postum pe Sofocles, dl Eftimiu ne buzunărește și ne torturează pe noi, contemporani! săi.

Deacum încolo, domnule Victor Eftimiu... a se săbi!

Intre România și Letonia

Dl Iakovki, ministrul României la Riga, a sosit la Riga și a început negocierile pentru un tratat de comerț și arbitraj între Letonia și România. D sa a fo't primit eri de președintele republicii.

uit să-l treacă printre reprezentanții Umaniteții.

Ar fi putut scri un frumos capitol: Voltaire sau antipoetul, regelor tuturor gură-cască, printul superficialilor, anti-artistul, predicatorul grăjdariilor.

Mai e oare nevoie să-ți mărturisesc și ție — care ca atâția alții nu m'ai înțeles — că în această carte amară: Florile Rului, mi-am pus tot avântul sufletului, toată suavitatea, întreaga mea credință, întreaga mea ură?

E adevărat că aș fi lepătit să scriu dimpotrivă, ba chiar să jur că e o carte de artă rece, de poază, de jonglerie, — dar atunci aș mînji ca un bărbier de mahală.

Marii artiști, când sunt critici, analizează și luudă cu mai mare dragoste calitățile cari lipsesc facultăților lor creatoare.

Mai mulți critici au spus: această operă, într'adevăr frumoasă prin minuțiozitatea și v.ociunea descrierilor, nu cu-rinde un singur personaj care să înfățișeze morala prin care să vorbească conștiința autorului. Uade este personajul proverbial și legendar, înșărcinat să lămurească fabula și să îndrumeze inteligența cititorului? Cu alte cuvinte, unde este rechizitoriu?

Aburditate! eternă și incorrigibilă confuzie a funcțiilor și a genurilor! O adevărată operă de artă n'are nevoie de rechizitor. Logica operii s'ati face toate cererile morale și cititorul e dator să tragă concluzia din concluzia autorului.

Culesc și traduce de AL. T. STAMATIAD

Lucrează cu furie, fără scop, ca un nebun. Vei vedea rezultatul.

Misticismul: trăsură de unire între păgânism și creștinism.

Mă pliticesc în Franța mai sles că toată lumea se-mănă lui Voltaire Emerson l'a

# Consiliul de ministri

**Proiectul de buget pentru viitorul exercitiu financiar. — Cinci miliarde lei pentru funcționarii Statului. — Regulamentul fondului religios**

Membrii guvernului s'au întrunit sâmbătă în consiliul sub președinția dlui Ion I. C. Brătianu.

Obiectul discuțiilor l-a format bugetul general al Statului pe anul viitor. Noul buget, care e acum definitiv alcătuit, se cifrează la 28 miliarde și 250 de milioane lei prevederi la venituri și 24 miliarde prevederi la cheltuieli pentru toate departamentele.

În aceste cifre nu intră bugetul căilor ferate române, care, potrivit legii de autonomie, se administrează de sine stătător.

Dela diferitele departamente s'a defalcat o sumă globală de 400 de milioane lei, pe care ministerul de interne o împarte în comunități și județelor pentru întreținerea serviciilor, cari, — potrivit reformei administrative de unificare, — rămân pe seama administrațiilor comunale și județene.

La cheltuieli au fost înscrise sumele necesare pentru plata datoriilor interstatale.

Din cele 4 miliarde și 250 milioane lei, rezultate din diferența între venituri (28 miliarde și 250 milioane) și cheltuieli (24 miliarde), consiliul a hotărât să se dea trei miliarde lei ca nou spor de leasă funcționarilor publici, cu începere dela 1 Ianuarie 1926.

Din excedentul bugetului pe 1925, ale

cărui socoteli se vor încheia la 1 Iulie 1926, se vor mai da, tot pentru sporirea lefurilor funcționarilor publici încă două miliarde lei, așa încât în total, guvernul prevede cinci miliarde lei spor pentru lefurile funcționarilor pe 1926.

Cum lefurile funcționarilor publici însumează șapte miliarde și cinci sute de milioane lei pe anul actual 1925, sporul întreg de cinci miliarde lei, care se adaugă pe anul 1926, înseamnă aproximativ un spor de 65 la sută asupra lefei actuale, pe care o primește orice funcționar.

Consiliul a însărcinat pe d. Vintilă Brătianu, ministrul finanțelor să fixeze, împreună cu comisia bugetară, modalitățile de plată noului spor dela 1 Ianuarie 1926.

Sporul prevăzut pentru pensionarii publici va fi hotărât de comisia bugetară prezidată de d. ministru al finanțelor.

Consiliul a rezervat suma de un miliard și 250 de milioane de lei, care mai rămâne din cei 4 miliarde 250 de milioane lei, după scăderea celor trei miliarde rezervate funcționarilor, pentru cheltuieli neprevăzute, credite extraordinare și plata datoriilor vechi restante din alte bugete (ca furnizuri de materiale, lucrări executate de mult etc.)

Bugetul general al Statului va fi depus săptămâna viitoare la Cameră.

S'a admis regulamentul fondului religios bisericesc din Bucovina.

# Moartea reginei Alexandra a Angliei

Regina Alexandra a Angliei a încetat din viață aseară la ora 5 și 25 în Castelul său din Sandringham. La 1 Decembrie M. jasta Sa trebuia să împlinească 81 ani. Era de mult timp suferind și a succumbat în urma unei crize cardiace. Publicii se aștepta deci la anunțarea care i s'a făcut îndată. Până în ultimele momente Regele, Regina și alți membri din familie au vegheat la capătul ei. Simpatia publicului s'a manifestat prin atitudinea mulțimei imense strânsă în fața reședinței sale din Londra, așteptând buletinul medical.

După ce s'a cunoscut gravitatea condițiilor, numeroase festivități publice au fost contramandate. Cea mai importantă era banchetul preparat în onoarea Principelui de Wales la Guildhall. Măscările și fiorele care decorau mesele și halul au fost distribuite spitalelor din Londra unde Regina Alexandra a desființat în toată vremea activitatea sa binefăcătoare.

# Normalizarea raporturilor Rusiei Sovietice cu celelalte State

Comitetul executiv central al partidului comunist rus, care ține ședințe la Moscova, și-a terminat lucrările.

Comitetul a aprobat politica externă, adoptată în ultimul timp de Cicerin și tinzând la stabilirea de raporturi normale între Rusia sovietică și toate statele străine.

Comitetul a mai hotărât, ca guvernul sovietic să înceapă neîntârziat noi tratative, pentru aranjarea plății datoriilor, pe care Rusia le-a contractat în străinătate până la 1917.

Comitetul și-a exprimat apoi dorința, să se încheie tratate comerciale cu toate țările Europene și Statele- Unite, pentru că numai astfel Rusia se va putea refăce economic.

# Bugetul comunicațiilor

Bugetul ministerului comunicațiilor pe anul 1926 a fost fixat la suma de 1.495.606.000 lei la venituri și 1.398.056.894 la cheltuieli, rezultând un plus la venituri față de cheltuieli de 97.549.106 lei.

Fără de bugetul în curs, bugetul viitor se prezintă cu un spor de 107.231.000 lei la venituri și un spor de 98.827.982 lei la cheltuieli.

În acest buget sunt cuprinse administrația centrală a ministerului, direcția generală a poștelor, telegrafelor și telefoanelor, direcția generală a căilor de comunicație pe apă, serviciile hidroice, maritim, fluvial, al porturilor, docurilor din Galați și Brăila, șantierul naval din Turnu Severin direcția generală a construcțiilor de căi ferate, inspectoratul general al navigației și porturilor, căile ferate particulare.

# Intreprinderile de autobuse din Arad cer grăbnică reparare a șoselei dintre Pecica - Nădlac

Intreprinderile de autobuse din Arad, cîrî au întreținut curse regulate între Pecica și Nădlac, au luat hotărîrea, să desființeze aceste curse de comunicație, deoarece șoseaua dintre aceste două mari comune nefiind reparată de mai mulți ani, a ajuns într'o stare cu totul nepracticabilă pentru automobile și autobuse. Drept urmare a acestei stări autobusele se defectau mereu, așa că menținerea cursurilor însemna pentru ei un deficit permanent.

Locuitorii din Nădlac și comunele din jur, lovite în interesele lor prin desființarea cursurilor de autobuse au adresat un memoriu Suprefecturii Județului vrăgînd atenția juncea celor în drept asupra stării, în care a ajuns această arteră de comunicație importantă și cerînd grăbnice măsuri de îndreptare.

# Bugetul Ministerului Lucrărilor publice

Din bugetul de cheltuieli al ministerului lucrărilor publice a fost trecută la județe, conform principiului de descentralizare, în concordanță cu noua reformă administrativă, suma de 104.929.767 lei pentru întreținerea șoselelor județene.

În consecință bugetul de cheltuieli al acestui minister a fost fixat la suma de 258.085.194 lei, cu un minus de 48.192.696 lei față de bugetul anterior.

În bugetul de cheltuieli se cuprind administrația centrală a ministerului, direcția generală de poduri și șosele, direcția generală a apelor, școlăle tehnice și consiliul tehnic superior.

Deși s'au introdus în buget cheltuielile de transport pe căile ferate și cele de poștă și telegraf, la suma de 29.245.000 lei, totuși s'a realizat o economie reală de 3 milioane 203.809 lei.

# Recitalul de pian al Elisabetei Cotrus

**Recitalul de pian pe care d-na Elisabeta Cotrus l'a anunțat pe Sâmbătă seara (28 Nov.) orele 9, în Palatul Cultural din localitate, este așteptat cu cel mai neobișnuit interes.**

Revista „Arad Szipad“, de Sâmbătă trecută, aduce un articol al cunoscutului estet și critic muzical dr. Sigismund Mezei, care se ocupă în termii cei mai entuziaști de excepționalele însușiri ale tinerei pianiste.

Pentru recitalul de Sâmbătă, pianista Elisabeta Cotrus a alcătuit următorul admirabil program:

Wagner—Liszt: Uvertura din Tannhäuser.

Enescu: Tocata.  
Rubinstein: Tre ak.  
Sibianu: Rașodia română.  
Sibianu: Ciocăria.  
Glusnov: Tămă și variațiuni.  
Wieniawski: Vals.  
Fibich: Poeme.  
Liszt: Campanella.

Bilete se află la **Librăria Diecezană și la Papateria Lobi** (str. Românului).

# Guvernul din Berlin a aprobat tratatele din Locarno și Intrarea Germaniei în Societatea Națiunilor

BERLIN. — Consiliul de ministri a aprobat proiectul de lege privind tratatele de la Locarno și la Intrarea Germaniei în Liga Națiunilor.

BERLIN. După conferința de astăzi cu prim-miniștrii țărilor germane, guvernul Reichului va prezenta parlamentului proiecte de lege redactate de consiliul de ministri sub președinția lui Hindenburg. Proiectele vor fi aduse mai întâi în discuția Reichsratului.

# Luptă între comitații bulgari și soldații sârbi

Un detașament compus din soldați și jandarmi sârbi a angajat o violentă luptă între localitățile Cavadarci și Glicinițe cu banda de comitații condusă de voevodul bulgar Vardarski.

Lupta a durat mai multe ore, după care comitații bulgari profitînd de întineric s'au retras în munții Repe.

În cursul luptei au fost omorâți 3 soldați sârbi; mai mulți jandarmi au fost răniți.  
Perderile avute de bandă nu se cunosc.

# INFORMAȚIUNI

## Vânătoare regală în județ

Sâmbătă și Duminecă a avut loc o vânătoare în pădurile contelui Wenkheim din comuna Socodor, la care au participat A. R. Principele Carol, doii Dinu Brătianu, Anton Mocioni, maestrul de vânătoare, Ovidiu Brătianu, Săulescu, secretar general la Ministerul Agriculturii, P. Blajiu, C. Lazarecu, dr. Meșșiu și dr. Bejan medic, D. Crișan inspector de vânătoare și L. Grumez, director de bancă, Oct. Pop, directorul CFR.

Rezultatul vânătoarei a fost: 767 de iepuri, 171 de fasași, 3 pisice sălbatice și 3 vulpi.

## Dela baroul avocațial

Baroul avocațial din Arad în ședința de Sâmbătă, ocupându-se de chestiunea disciplinară a dlui avocat Alexandru Balasie din Arad a adus o sentință, prin care se interzice dlui Balasie de a-i practica profesiunea timp de doi ani.

## Copii dispăruți

Văduva Carol Zimmermann din Arad, Strada Sava Raicu No. 42—44 a încununat poliția, că fiul său Carol în etate de 10 ani, împreună cu prietenul său Suviș, de aceeași vârstă au dispărut din Arad, lăsându-i suma de 2200 Lei.

## Incendiu

Azi dimineață între orele 5—6 s'a aprins șosul palatului Consistorului din Strada Eminescu. Focul a fost localizat de locatari, înainte de a ieși pompierii.

## S'au pierdut

în gara Vințului de jos două registre de administrație militară. Persoane, care le-a găsit aceste fiind fără valoare pentru ori-care particular, este rugat a le trimite pe adresa: Stațiunii VII. Administrația, Sibiu.

## Viza livretelor militare

Se aduce la cunoștință generală, că viza livretelor care se făcea la Prefectura Poliției se va face cu începere dela data de 22 Noembrie a. c. în localul cercului de recrutare Arad, în cetate.

## Comemorarea Unirii

Comitetul asociațiunii „Astra“ a trimis următoarea circulară către onor. domnii rezidenți ai despărțămîntelor „Asociațiunii“:

„Apropiindu-se din nou ziua cea mare de Decembrie, care zi, la a. 1918, ne-au românesc din Ardeal, Banat și Țara mureșeană, în mărtașa adunare dela Alba-Iulia, a proclamat unirea cu patria mamă străna singur stat național, vă rugăm, și în anii trecuți, să serbătorii comemorarea acestei mărețe în zile în mod festiv, în toate comunele din despărțămîntul Dv.

Binevoii a intra în legătură cu toată grupurile bisericești, școlare, administrative militare, îngrijind ca ziua de 1 Dec. să fie comemorată în biserică, în școale și de marele public prin festivaluri, conferințe șetatori culturale și literare.

## Dela Uzinele Comunale

Încununăm onor. public că, în zilele următoare: 23, 25, 27 Noembrie pentru pălăria conductoilor de apă, servirea apei se va sista în întregul oraș dela 9 oare seara până la ora 6 dimineața.

## Plecarea dlui Beneș la Londra

Di Beneș va pleca săptămâna viitoare la Londra în vederea semnării tratatelor dela Locarno. În druze, ministrul de externe se va opri pentru câteva zile la Paris.

## Bugetul căilor ferate

Bugetul căilor ferate pe anul 1926 a fost fixat la suma de 10 miliarde 247.000.000 Lei la cheltuieli și zece miliarde la venituri.

Fără cu bugetul în curs, bugetul anului viitor se prezintă cu un plus, în cifră rotundă, de două miliarde și jumătate.

Suma de 237 milioane ce trece peste veniturile căilor ferate și care reprezintă diferența de scumpete o va completa ministerul de finanțe.

## Ciuma în Macedonia și Tracia

Ziarul „Novosti“ anunță că în Salonic s'au produs noul cazuri de ciumă bubonică.

După alte ziare sârbești cazuri de ciumă bubonică s'au produs și în unele localități din Macedonia și Tracia.

## Constituirea societății de gaz metan

Societatea Națională de gaz metan îndeplinind formalitățile prevăzute de legea comercializării și controlului întreprinderilor economice ale Statului, a fost declarată constituită.

Jurnalul consiliului de ministri referitor la această întreprindere a fost publicat în „Monitorul Oficial“.

## Violent ciclon în India

Din Bombay se anunță că un ciclon puternic s'a desăluit în India de sud, provocând stricăciuni enorme.

Se anunță că 8000 de oameni au fost uciși.

Coasta Malabar a suferit îngrozitor, foarte multe case s'au scufundat.

## În chestia bugetului

Citim în „Viitorul“: Unele ziare au publicat amănunte asupra alcătuirii noului buget general al statului.

Cifrele date nefiind în totul exacte, este bine să se știe că noul buget nu va căpăta o formă definitivă decât după ce va fi discutat în consiliul de ministri și după ce va fi căpătat în același timp aprobarea comisiunii generale bugetare.

## După alegerile din Cehoslovacia

Praga, 19. — Succesul comunistilor se pare că se datorită germanilor și ungarilor „Vencov“ publică o serie de calcule din care rezultă că partidele germane înregistrează, în comparație cu alegerile din 1920, un deficit de 200.000 voturi, atribuite de data aceasta comunistilor. În feul acesta comunistii au obținut 15 mandate gâște alegătorilor germani și m-ghari și numai 26 dela alegătorii cehi și slovaci.

## În chestiunea acțiunii comitaților bulgari

Agencia bulgară relevă eforturile cercurilor grecești de a atribui comitaților bulgari toate crimele petrecute pe teritoriul grec. Astfel s'a pus în sarcina așa zisilor comitații și bomba aruncată în cafeneaua dela Fiorina, la o distanță de 300 km. de frontiera bulgară. Agencia bulgară relevă aceste fapte vede în ele dovada ușurinței cu care se fauresc acuzațiile aduse Bulgariei.

## Populația din Bukhara s'a răsculat contra regimului bolșevic

Ziarul rus „Dni“ anunță din Moscova, că populația din Bukhara s'a răsculat în masă contra dominațiunii bolșevice.

Răsculații, care posedă armament sistem englez, au ocupat mai multe orașe între care și cetatea Carlepe, unde au capturat 6 morțire, 37 tunuri de cetate și mult material de războiu. Răsculații au făcut și 7000 de prizonieri, ofițeri și soldați bolșevici.

Cauzele care au determinat pe locuitorii din Bukhara să se răscoală în masă se datorită regimului aspru ce li se aplică de autoritățile sovietice.

## Arhiducele Albrecht nu răvinește la tronul Ungariei

„Korrbureau“ publică din sursa autorizată un comunicat conștinând că nici arhiducele Albrecht, nici vreunul din amici săi n'a asistat la pretinsa întreprindere dintre foștii principii de coroană ai Prusiei și Bavariei la Mondsee. Arhiducele Albrecht n'a mai înălțat de peste doi ani pe ambii principii. Deasemenea zvonurile despre o colaborare a unor cercuri italiene sunt lipsite de temel.

Arhiducele Albrecht se ține departe de luptele politice. Comunicatul desminte în mod categoric toate știrile asupra aspirațiilor acestuia la tronul Ungariei.

## Convenția cu Austria

„Monitorul Oficial“ publică convențiunea între România și Austria privitoare la regularizarea datoriilor și creanțelor liberate în corosne austro-ugare vechi între supușii țărilor contractante, acordul între România și Austria privitor la lberarea depozitelor, precum și protocolul, încheiat și ratificat la Viena la 16 Octomvrie anul curent.

Aceste convențiuni sunt semnate de d. I. Nistor, ministru de Stat, și de d. dr. A. Graenberger, ministru de externe al republicii austriece.

## Firma Bourne et Co.

aranjează cu data de 23 l. c. un curs de broderie cu mașinele Singer cu o durată de 4 săptămâni gratis pentru acei clienți cari au cumpărat mașinele Singer dela aceasta firmă. Se va învața lucrările de broderie: șjur, monograme, maderia, richelieu, file, smirna etc.

Anunțări se primesc la firma Bourne & Co. Bulevardul Regele Ferdinand (Josef fh. ut.) No. 17. (2084)

## TAVERNA ASTORIA

Arad, Str. Românului (f. Irinyi-u.) No. 18. Sora la ora 10 Program.

Haine pentru bărbați, raglane paltoane și pardisuri în confecționare (1940) elită se pregătesc la

# Ultima oră

## Studentii și dl Barbusse

BUCUREȘTI. — „Dimineața“ anunță, că dl Henry Barbusse pe când trecea Duminecă seara într'o trăsură pe Calea Victoriei, un grup de studenții au oprit trăsură și au început să-l injure. Dna s'a refugiat spre strada Sărăndar, unde însă fu întâmpinat de un alt grup de studenți.

Peste câteva momente au sosit la fața locului un al treilea grup de studenți, cari au încercat să i a apărarea dlui Barbusse.

Studenții înainte au vociferat nu mai, mai târziu însă s'a produs o încăierare între cele două tabere.

Sunt mai mulți ușor răniți. Intervenția poliției a pus capăt incidentului.

Înainte de a părăsi camera sa dela hotel pentru a pleca la gară studenții au încercat din nou să l insulte, dar grație măsurilor luate de vreme studenții n'au izbucit.

Di Barbusse a părăsit azi țara plecând prin Constanța la Constantinopol.

## Ministrul Jugoslaviei pe lângă Vatican s'a întors în țară

BELGRAD. — „Il Osservatore Romano“ foaia oficială a Vaticanului nu demult a publicat un articol, conștinutul cărui ministrul Jugoslaviei gășindul ofensaor pentru el, s'a întors în țară.

## Demisia guvernului francez

PARIS. — Camera a ținut ședință și Duminecă după amiază, ca să voteze art. 5 din proiectul financiar al dlui Painleve. După deschiderea ședinței președintele camerei, dl Herriot citește un articol suplimentar în sensul, că organele financiare ale statului nu sunt responsabile pentru eventualitatea, că nu s'ar preschimba la timp bonurile scadente.

Această propunere neașteptată a stârnit mare surpriză așa că raportorul financiar a renunțat la punerea la vot al articolului. Cu toate acestea dl Herriot a ordonat votarea, rezultatul căreia a fost 278 contra și 275 pentru proiect. Guvernul a demisionat. Căderea au cauzat o trei deputați comunisti, cari până acuma s'au abținut dela vot, dar de data aceasta au luat poziție contra guvernului.

Președintele republicii a primit demisia guvernului. Guvernul Painleve înainte de a ceda locul noului guvern va cere parlamentului să voteze o lege, prin care Banca Națională este autorizată să sporească cu 6 miliarde fondul de garanție a împrumuturilor și bonurilor de tezaur.

Se vorbește de un guvern Heriot sau Briand.

## GHEORGHE MARIȚA

Arad, Strada Brătianu (Waltzer-u.) No. 13 vis-a-vis cu poșta.

## In depozit stofe veritabile englezești!

# Paltoane pentru Dama

avantajos și effin se pot cumpăra la firma de modă din Arad PLESZ vis-a-vis cu dosul teatrului. Vă rog a va convinge fără obligațiunea de cumpărare despre marfa și preferurile mele de concurență.

# PLESZ

# Economice.

## S'a lăsat liber exportul talajului

Delegația economică a guvernului a dispus ca talajul să fie lăsat liber la export. Această decizie a fost comunicată alături de direcțiunile generale c. f. r. care, la cerere, va încerca orice cantitate de talaj pentru export.

## Situația bugetară a Bulgariei

Cu ocazia depunerii proiectului douăsprezezimilor provizorii pentru perioada Decembrie, Martie, ministrul de finanțe Stoyadinovici a făcut o expunere bugetară în fața comisiei parlamentare respective. Cifra totală a bugetului pe exercițiul 1925-1926 reprezintă 12.251 milioane dinari. Cifra este în urcare față de exercițiul 1924-1925, dar echilibrul bugetar este menținut grație măririi veniturilor. Impozitele directe au dat în primele nouă luni ale anului curent 1173 milioane dinari, față de 1084 milioane în epoca corespunzătoare a anului trecut. Vămile au dat în primele opt luni 1096 milioane față de 909 milioane dinari în perioada corespunzătoare din 1924. Taxele de consumație au dat pentru primele șase luni ale anului 382 milioane față de 360 milioane dinari în aceeași perioadă. Monopolurile au produs 797 milioane în interval de patru luni față de 785 milioane în perioada corespunzătoare anului trecut. De altfel, în comparație cu anul trecut se constată acum o îmbunătățire generală, astfel încât excedentele la cheltuieli figurează 11,5 milioane pentru amortizarea titlurilor daune de război, 25 milioane pentru creditul agricol și 33 milioane pentru ajutorarea invalidilor.

## Ungaria reduce tariful feroviar pentru tranzițul cărbunelui

Administrația căilor ferate ungare a hotărât reducerea tarifului de transport pentru cărbunele în tranziț între Cehoslovacia, România și Jugoslavia.

Cu începere de la 1 Decembrie tariful pe chintalul metric va fi de 20.100 coroane între Raba și Biharkeresztes și 32.800 între Saba și Lokoshaza.

## Comerțul exterior va fi liber în Rusia

Comitetul executiv al partidului comunist rus a hotărât ca pe viitor comerțul exterior să fie liber, iar nu monopolizat de stat ca până în prezent.

## Noua unitate monetară ungară

Astăzi a fost promulgată legea pentru instituirea noii unități monetare „Pengoc”. În același timp s'a publicat decretul pentru suprămarea tuturor restricțiilor privitoare la comerțul de devize.

## Emigrare în masă a lucrătorilor fără lucru din Austria

De când planul Camerei de meserii din Viena, de a plasa 50.000 lucrători fără lucru în Statele Unite, a eșuat din cauza atitudinii guvernului din Washington, autoritățile austriece au căutat neîncetat mijloace de a ușura emigrarea celor puși o parte din lucrătorii neocupați și pentru cari nu există perspective de lucru.

În această privință s'au dus tratative mai ales cu Brazilia și cu Rusia, al căror rezultat a fost emigrarea în Brazilia a mai multor lucrători agricoli și industriali, pe când pentru Rusia prima grupă de lucrători industriali destoinici va pleca zilele acestea. Pe când la emigrarea în Brazilia este vorba de o acțiune absolut nepolitică iar angajarea se face prin agenții brazilieni emigrare în Rusia este purtătoare unor motive politice căci în principiu este o acțiune a partidului comunist în Austria. Spre Franța emigrarea continuă. Lunar pleacă cam 200 lucrători și se află în prezent acolo 2500 lucrători în diferite brânze. De remarcat este că plasa rea de lucrători austrieci în Germania pare până acum aproape imposibilă, fiind necesară de relațiile muncii de acolo.

Dela suprimarea vizei pașapoartelor dintre Austria și Germania, după statistică au venit mai mulți lucrători germani în Austria decât vice-versa. Ideea de emigrare în Austria a devenit în ultimele luni foarte puternică iar astăzi lucrătorii fără lucru sunt în general obsedați de tendința de a merge în străinătate.

Numărul lucrătorilor fără lucru cu indemnizație de șomaj este astăzi în Austria de 69.000, iar, al celor fără indemnizație nu se știe sigur.

Printr-o emigranță se găsesc și numeroși funcționari comerciali, printre cari mai ales angloși de bancă, cari au fost concediați în Viena cu mii și cari se concediază mereu.

—00—

## Devizele și valuta.

Ra d o r, 23 Noembrie

### BURSA:

Zurich	Deschiderea:	Inchiderea:
Berlin	123.45	123.50
Amsterdam	208.70	203.65

New-York	51862.40	518.75
Londra	2513.—	2513.—
Paris	2057.50	2065.—
Milano	2075.—	2082.—
Praga	1537.50	1537.50
Budapesta	72.70	72.70
Belgrad	917.50	920.—
București	237.50	237.50
Varșovia	77.50	73.—
Viena	73.10	73.10

## Cursul devizelor București

pe ziua de 23 Noemv. 1925.

	Cerute
Paris	8.80
Berlin	53.—
Londra	1084.—
New-York	223.—
Italia	8.90
Elveția	43.—
Viena	31.50
Praga	6.60
Budapesta	—

### Valute:

	Cerute	Oferite
Napoleon	803.—	—
Elvețieni	42.50	—
Mărci	52.—	—
Leva	155.—	—
Lire otomane	124.—	—
Sterline	1070.—	—
Francezi	9.30	—
Italiani	9.00	—
Drachme	2.90	—
Dinari	3.90	—
Dolari	223.—	—
Marca poloneză	—32—	—
Coroane austriacă	—31.50	—
" maghiară	—30.50	—
" cehoslovacă	6.40	—

## Bibliografie

A spărut Calendarul Gospodariilor, pe anul 1926, întocmit de *Dr. I. Simionescu*. Profesor Universitar din Iași.

La noi în Ardeal e pretutindeni apreciat, căci autorul a știut să aducă cunoștințe din toate părțile românești. În anul acesta bună oară arată frații noștri de pretutindeni figura de martir a lui Șinai, după un înțeles nou și scris despre Șaguna și alți mari cărturari ai Ardealului. Multe cătece populare sunt luate din cele Ardelenești, iar unul din frumoasele portrete care se dau gratis și anul acesta cumpărătorilor calendarului, este și acela al unui sătean din Maramureș. (În calendarul de pe 1925 a fost o frumoasă scenă a unui botez într-o comună din județul Sibiu).

E cel mai estin Calendar, având preț numai de 18 Lei.

La câteva aprecieri asupra calendarelor trecute, Calendarul Gospodariilor fiind în al 6-lea an de apariție.

„Roșul acesta gaiben de stup, înconjurat de sborul furtunos al albișerilor, am ajuns să-l așteptăm acum în pragul fiecăruia an.” (Buletinul Cămpii).

„Calendarul acesta a ieșit să prindă, maiumită priceperii lui și dragostei, mai ales, cu care a fost înțeles.” (Ideea Europeană).

„E cel mai răspândit calendar în mulțimea cărturarilor dela sate.” (Cerna din T. Severin).

Se găsește de vânzare și la Librăria noastră din *Dicioșanmartin*.

A apărut în editura „CARTEA ROMA NEASCA”:

Goșniț ed. III. Nuvele și Schițe de Liviu Rebreanu. Prețul 40 lei.

Biblioteca Cunoștințe Folositoare. Seria B. No. 43. Lămurirea Calendarului de Al. Ciuglea, profesor. Prețul 4 lei.

Educația copiilor anormali de I. Mihăilescu, institutor. Prețul 45 lei.

Se află de vânzare la toate librăriile din țară.

A apărut în editura „LIBRĂRIEI DIECEZANE”, din Arad.

Nr. 1. Al. Ciura: Frații, schițe din războiu Lei 5.

Nr. 2. V. Stanciu: Cuiub de rândunică (schițe) Lei 5.

Nr. 3. I. Agărbiceanu: Din viața profețască schițe Lei 5.

Nr. 4. Dr. I. Lupaș: Din trecutul ziaristicii rom. Lei 5.

Nr. 5. Dr. Ion Mateiu: Probleme școlare Lei 5.

Nr. 6. A. S. Iorga: La cheștiunea industriei naț. Lei 5.

**În Interesul Dameselor și a mășmoadelor!**

**Luni dimineața se va deschide depozitul a fabricii cei a pălării alui**

**SIMION KLEIN**

în Piața Avram Iancu (Szabadság-ter) No. 21. Rugăm Damesele că fără de obligația de cumpărare să se convingă despre acest mai estin izvor de cumpărare. Pentru funcționarii Statului al orașului și muncitori 10% rabat. — Transformarea pălării din filț pe prețul de 80 Lei. Damesele care poartă pălării KLEIN, primesc gratis o pălărie pentru păpușă. (2085)

# Plecarea și sosirea trenurilor în gara Arad.

## Plecarea:

## Sosirea:

Teiuș	accelerat	0 <sup>55</sup>	Teiuș	accelerat	5 <sup>40</sup>
Teiuș	personal	4 <sup>55</sup>	Teiuș	personal	7 <sup>25</sup>
Teiuș	expres	7 <sup>04</sup>	Teiuș	expres	16 <sup>05</sup>
Teiuș	personal	12 <sup>08</sup>	Teiuș	personal	23 <sup>25</sup>
Teiuș	personal	21 <sup>08</sup>	Teiuș	personal	23 <sup>47</sup>
Timișoara	personal	1 <sup>10</sup>	Timișoara	personal	4 <sup>40</sup>
Timișoara	personal	6 <sup>10</sup>	Timișoara	personal	9 <sup>52</sup>
Timișoara	accelerat	7 <sup>02</sup>	Timișoara	accelerat	11 <sup>25</sup>
Timișoara	personal	10 <sup>35</sup>	Timișoara	personal	15 <sup>27</sup>
Timișoara	personal	16 <sup>30</sup>	Timișoara	personal	20 <sup>59</sup>
Timișoara	accelerat	19 <sup>24</sup>	Timișoara	accelerat	23 <sup>20</sup>
Curtici	personal	0 <sup>31</sup>	Curtici	accelerat	0 <sup>30</sup>
Curtici	accelerat	6 <sup>10</sup>	Curtici	expres	6 <sup>52</sup>
Curtici	personal	7 <sup>44</sup>	Curtici	personal	7 <sup>24</sup>
Curtici	personal	9 <sup>06</sup>	Curtici	personal	9 <sup>23</sup>
Curtici	personal	14 <sup>24</sup>	Curtici	personal	11 <sup>34</sup>
Curtici	personal	17 <sup>24</sup>	Curtici	personal	17 <sup>03</sup>
Curtici	expres	23 <sup>37</sup>	Curtici	personal	20 <sup>33</sup>
Brad	personal	7 <sup>40</sup>	Brad	personal	7 <sup>06</sup>
Brad	mot. ajut.	11 <sup>44</sup>	Brad	mot. accel.	8 <sup>54</sup>
Brad	personal	16 <sup>15</sup>	Brad	mot. pers.	15 <sup>22</sup>
Brad	mot. accel.	19 <sup>10</sup>	Brad	personal	20 <sup>41</sup>
Oradea-Mare	personal	5 <sup>00</sup>	Oradea-Mare	personal	1 <sup>35</sup>
Oradea-Mare	mixt	13 <sup>12</sup>	Oradea-Mare	mixt	8 <sup>32</sup>
Oradea-Mare	accelerat	16 <sup>00</sup>	Oradea-Mare	accelerat	9 <sup>29</sup>
Oradea-Mare	personal	19 <sup>37</sup>	Oradea-Mare	personal	15 <sup>10</sup>
Pecica	mot. pers.	5 <sup>30</sup>	Pecica	personal	7 <sup>24</sup>
Pecica	mixt	8 <sup>00</sup>	Pecica	mixt	11 <sup>30</sup>
Pecica	mot. pers.	14 <sup>02</sup>	Pecica	mot. pers.	16 <sup>28</sup>
Pecica	personal	15 <sup>56</sup>	Pecica	personal	20 <sup>50</sup>
Jimbolia	mixt	10 <sup>01</sup>	Jimbolia	personal	7 <sup>00</sup>
Jimbolia	personal	15 <sup>15</sup>	Jimbolia	mixt	20 <sup>35</sup>
Otlaca	mixt	15 <sup>55</sup>	Otlaca	personal	13 <sup>26</sup>

\*) La Otlaca, trenul personal către Sântana numai la trenul accelerat spre Arad are legătură.

## De vânzare.

5 bucăți roți pentru curea la mașină dela 14 cm. până la 38 cm. lățime și dela 50 cm. până la 115 cm. diametru; o roată de șfung de 20 cm. lățime 95 cm. diametru; O transmisie de 6 m. lungime 55 mm. grosime cu 4 loagăre; O osie de 9 cm. grosă 130 cm. lungime; Un cilindru nou pentru site la moară de 3'50 cm. lung cu cupe de tras făină de 5 m. lungime. O mașină de aburi de 6 puteri în stare bună în preț convenabil. Adresa: Josif Tisu preot Tebea u. p. Baia-de-Criș. (2090)

## Cețiți și răspândiți Tribuna Nouă

Cale Ferate, Arad-Podgoria

Valabil dela 15 Noemv. 1925

## Mersul trenurilor

Trenuri de persoane				Klm.	Arad-Ghioroc	Trenuri de persoane				
2	4	6	8			1	3	5	7	
cu clasa I și III a						cu clasa I și III a				
510	800	1330	1730	—	Arad	Sos.	715	957	1534	1934
514	804	1334	1734	1-1	Arad C. F. R.		712	954	1531	1931
					Halta 1					
					Micăiața-nouă					
521	811	1341	1741	2-5	Micăiața		705	947	1524	1924
530	820	1349	1749	6-7	Glogovaț		657	936	1516	1916
539	829	1359	1759	11-6	Măndruțoc		647	929	1506	1906
					Halta Măndruțoc-Cicir					
544	834	1404	1804	12-9	Cicir		641	924	1501	1901
553	843	1413	1813	16-3	Sămbăteni		632	915	1552	1852
604	854	1424	1824	21-4	Ghioroc C. F. R.		621	904	1441	1841
					Halta 3					
607	857	1427	1827	22-3	Ghioroc piata	Pi.	617	900	1437	1837
Trenuri de persoane						Trenuri de persoane				
102	104	106	108		Ghioroc Pâncota		101	103	105	107
cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a				
617	900	1437	1837	—	Ghioroc piata	Sos.	606	858	1428	1828
622	904	1442	1842	1-1	Cuvin		602	855	1424	1824
					Halta 5					
					Halta 7					
631	912	1441	1841	4-7	Covășinț		553	847	1415	1815
					Halta Covășinț com.					
					" 8					
					" 9					
					" 9a					
					" 10					
650	928	1510	1910	11-5	Posta muntelui		534	831	1306	1356
					Halta 12					
658	936	1518	1918	13-6	Șiria		525	823	1347	1347
					Halta 13					
					" 14					
707	945	1527	1927	16-5	Gaișa		516	814	1338	1338
712	950	1532	1932	19-9	Mășca		511	809	1333	1333
718	956	1538	1938	20-7	Pâncota gara		505	803	1327	1327
					Halta 16					
					" piata					
722	1000	1542	1942	22-2	Pâncota comuna	Pi.	500	758	1322	1322
Trenuri de persoane						Trenuri de persoane				
202	204	206	208		Ghioroc-Radna		201	203	205	207
cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a				
617	900	1437	1837	—	Ghioroc piata	Sos.	606	858	1428	1828
					Halta 17					
					" 18					
					" 19					
625	907	1445	1845	2						